

[Trkiye 'gaz ticaretinin ipek yolu' olma yolunda ilerliyor](#)

Enerjide kaynak eitliliini artırmak isteyen Trkiye, doal gazda arz gvenliini salamak ve gaz ticaret merkezi olma hedefine ulamak iin admlarn hzlandrd

Aran Haber Agency: Enerjide kaynak eitliliini artırmak isteyen Trkiye, doal gazda arz gvenliini salamak ve gaz ticaret merkezi olma hedefine ulamak iin admlarn hzlandrd. Trkiye TANAP'tan sonra TrkAkm ile sadece bir transit lke olmak istemediini, alc ve satcnn bulutuu gaz fiyatnn belirlendii bir ticaret .merkezi olmay hedeflediini gl hamlelerle ortaya koyuyor

Anadolu Ajans'nn haberine gre TrkAkm doal gaz boru hattnn deniz alt blmnde son borunun Rusya Devlet Bakan Vladimir Putin ve Trkiye Cumhurbakan Recep Tayyip Erdoan'n talimatyla denize .denmesiyle projede son bir yla girildi

Doal gaz ticaret merkezi olma hedefinde ulusal ve uluslararası enerji projelerine byk nem veren Trkiye, .bu yl ikinci byk adm dn stanbul'da gerekleen bu trenle att

Yln ilk byk adm, haziranda Trans Anadolu Doal Gaz Boru Hatt Projesi'nin (TANAP) Eskişehir'in Seyitgazi ilesinde dzenlenen trenle almasıyla atld. TANAP'n ilk blmnn devreye alnd trene, Azerbaycan Cumhurbakan İham Aliyev, Srbistan Devlet Bakan Aleksandar Vucic, Ukrayna Devlet Bakan Petro .Poroenko ve KKTC Cumhurbakan Mustafa Aknc da katld

Stratejik hamleler

Trkiye'ye siyasi ve ekonomik anlamda prestij kazandıran bir stratejik hamle olarak deerlendirilen TANAP, Gney Gaz Koridoru'nun en nemli ayan oluturuyor. Trkiye'ye ilk etapta yllk 2 milyar metrekp Azerbaycan gaz tayacak TANAP, yakn gelecekte ise 6 milyar metrekplk kapasiteye ulaacak. Trkiye'nin .yllk doalgaz ithalat sepetindeki Azerbaycan gaznn pay da bylece yaklak iki katna km olacak

Azerbaycan ve Trkiye'nin stratejik ortaklık ve karde lke olma iradesini ortaya koyduu, toplam uzunluu bin 850 kilometre olan TANAP, Trkiye-Grcistan snrnda Ardahan'dan balayarak 20 il ve 67 ileden geiyor. TANAP, Yunanistan snrnda Avrupa aya olan Trans Adriyatik Doalgaz Boru Hatt (TAP) .projesine balanacak. TAP'n da 2020'nin ilk eyreinde devreye alınması bekleniyor

Trkiye'nin doal gazda ticaret merkezi olmas konusunda hayati bir neme sahip olan dier proje ise TrkAkm doal gaz boru hattı. Birbirine paralel 930 kilometre uzunluunda iki hattın oluan TrkAkm, ilk .defa 2014'te Putin tarafından duyuruldu

Proje, 25 Mayıs 2014'teki Rusya Devlet Bakan Vladimir Putin'in "Gney Akım' Avrupa Birlii (AB) yesi olmayan bir lkeden geiririz" aklamasyyla gndeme geldi. Bu aklama, Rusya'nın Gney Akım Projesi'ne .alternatif rota olarak Trkiye'yi grd ekinde yorumlandı

Putin, 1 Aralık 2014'te Trkiye-Rusya st Dzeyli birlii Konseyi Toplantı'na katılmak iin geldii Ankara'da Gney Akım' iptal ettiklerini aklad. Aynı gn, Rus Enerji irketi Gazprom st Yneticisi (CEO) Aleksey Miller, Trkiye'de 63 milyar metrekp kapasiteli yeni bir boru hattı ina edileceğini aklad. Bu aklamann zerinden uzun bir zaman gmeden Rusya Enerji Bakan Aleksandr Novak, Gney Akım'n resmen iptal edildiğini 12 .Aralık'ta AB'ye ilettiler

Proje iki lke arasındaki uzun grmeler sonunda iki boru hattı olarak ina edilmeye karar verildi. Toplam kapasite 31,5 milyar metrekp olarak hesaplandı. 15,75 milyar metrekp hatta sahip olacak her iki hat da Rusya'nın Anapa kentinden yola kp Karadeniz'in altından Trkiye'de Kyky'e kadar ulaacak ekilde .planlandı

Hesaplanan kapasitesiyle toplamda 15 milyon hanenin enerji ihtiyacını karlayabilecek projenin deniz .altındaki blm, 19 Kasım'da gerekleen trenle byk lde tamamlanmış oldu

TrkAkm'n ikinci hattının Avrupa'ya doal gaz gndermesi planlanıyor. Sz konusu hat Trkiye zerinden .gececi iin lkeye gelir salayaca da biliniyor

Piyasa derinliğine sahip ticaret merkezi

Trkiye TANAP'tan sonra TrkAkm ile sadece bir transit lke olmak istemediini, alc ve satcnn bulutuu

.gaz fiyatnn belirlendii bir ticaret merkezi olmay hedeflediini gl hamlelerle ortaya koyuyor Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Fatih Dnmez de gerekleen son trende Trkiye'nin gaz rekabetine imkan veren, serbest piyasa koullarna uygun ve piyasa derinliininin oluturulduu tam bir merkez haline gelmesini amaladklarn syledi.TANAP'n da sz konusu hedefler erevesinde hayata geirilen bir proje .olduunu ifade eden Bakan Dnmez, TrkAkm'la bu hedefe bir adm daha yaklaldn vurgulad Rus gazn Mavi Akm ve Bat Hatt olmak zere iki farkl gzergahtan satn alan Trkiye, TrkAkm'la birlikte Bat Hatt'n elemek istiyor. Rusya ve Trkiye, Bat Hatt'ndan gnderilen gazn Ukrayna zerinden gelmesinin .riskleri ve masraflar arttrmas nedeniyle de TrkAkm' destekliyor .Bylece Rusya ile Trkiye arasnda hzla byyen stratejik ortaklk TrkAkm'la bir kez daha tescillenmi oluyor

Fiyat rekabeti ucuzluk getirebilir

Daha nce ulusal ve uluslararası medyada ok kez TrkAkm ve TANAP'n birbirini engelleyen iki proje oldu dile getirildi. Bu iddialar muhatap lkeler tarafından reddedildi ve lkeler son derece kararlı bir .ekilde projeleri hayata geirmek iin kollar svad

TrkAkm'n gelecek yl aralık ayında faaliyete gemesini mteakip Rusya ve Azerbaycan gazlarnn fiyat bakımından pazarda rekabete girmesi de ngrlyor. Sz konusu durumun Avrupa ve Trkiye iin satn alınan .gazda ilerleyen dnemde indirimi getirebilecei belirtiliyor

Trkiye'ye Rusya ve Azerbaycan gibi kaynak zengini lkelerden gnderilen gazlar ayn zamanda Avrupa'nın .arz gvenlii iin de byk nem arz ediyor

Yunanistan ve Bulgaristan'dan st dzey yetkililer, TrkAkm'n ikinci hattnda yer almak istediini daha nce yapt aklamalarla ifade ettiler. Projenin deniz alt geiinin tamamlanmas dolaysyla gerekleen trenden .sonra gzler ikinci hatta evrildi

Rus Gazprom'dan yetkililer ikinci hat iin grmelerin devam ettiini belirtti, ancak alternatif bir rotadan .gaza erimek ve arz gvenliini arttrmak isteyen Avrupa bu karar merakla bekliyor

Bulgaristan, Yunanistan, Macaristan, Srbistan gibi lkeler projeye byk ilgi duyuyor. Rus Bakan Novak'n da belirttii gibi TrkAkm, zellikle Dou ve Gneydou Avrupa lkelerinin tamamlanmasn bekledii nemli bir .proje

Bu arada, Rus Kommersant gazetesinin 22 Kasım'da yayımlad habere gre, projenin ikinci hatt iin .Bulgaristan rotas arlık kazanım durumunda

LNG, gaz depolama, FSRU

Trkiye sadece boru hatlarıyla deil ayn zamanda kresel piyasada yer alan her formuyla doal gazı .eriiminin salanmas iin de abaların sdrıyor

Geen yl, toplam doal gaz ithalat sepetinde yaklaşık 11 milyar metrekple yüzde 20'ye yakın pay sahibi olan .uzun dnemli ve spot LNG ise Trkiye'ye iki terminal aracılıyla iletiliyor

Trkiye'de u anda 5,9 milyon ton kapasiteli Marmara Erelisi LNG Terminali ve 4,4 milyon ton kapasiteli Egegaz LNG terminali olmak zere iki adet LNG terminali bulunuyor. Ayrıca zmir Aliaa ve Hatay Drtyol'da birer yzer LNG depolama ve yeniden gazlatırma terminali (FSRU) aktif olarak kullanılıyor. .Saras Krfezi'nde alması planlanan nc FSRU iin de almalar devam ediyor

Silivri ile Tuz Gl Doal Gaz Depolama tesislerindeki kapasite artları iin yatırım anlamaları devam ediyor. Geen yl alı gerektirilen Tuz Gl Doalgaz Depolama Tesisi'nin kapasitesi 1,2 milyar metrekpten orta .vadede yaklaşık 5,4 milyar metrekpe ykselecek

Ayn ekilde, 2,8 milyar metrekp gaz depolanabilen Silivri Tesisi'nin kapasitesinin de neredeyse 5 milyar metrekpe karlıması planlanıyor. Bylece 2023'te her iki doalgaz depolama tesisinde toplam 10 milyar metrekp kapasiteyle Trkiye'nin yıllık doal gaz tketiminin yaklaşık yüzde 20'sinin depolanabilmesi .hedefleniyor

Dier taraftan,Trkiye'nin gaz ticaret merkezi olmasına katkı sağlamak amacıyla eyllde uzun sredir zerinde allan Organize Toptan Doal Gaz Sat Piyasası (OTSP) da aldı. OTSP ile adil, sdrlebilir ve ngrlebilir bir piyasanın kurulup geliştirilmesinin hedeflendiği ifade edilirken, bğsel ticaret merkezi olma hedefleri .yınnde nemli bir adm daha atıldı

Son dnemde sektrde gerekletirilen sz konusu hamlelerle nce kendi arz gvenliini garanti altna alan Trkiye, bulunduu corafya ve Avrupa'da da gazn fiyatnn belirlendii bir ticaret merkezi olmak iin gl .admlar atmaya devam ediyor